

Sygn. akt II KKN 325/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 17 stycznia 2001 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN Elżbieta Sadzik (spraw.)

Sędziowie: SN Edward Matwijów

SN Marek Sokołowski

Protokolant: Katarzyna Głodowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2001 r.

sprawy **J. P.**

skazanego z art. 22 mkk – w przedmiocie odtworzenia akt

z powodu kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego (SK V [...])

od postanowienia Sądu Rejonowego w B.

z dnia 3 listopada 1992 r., sygn. II Ko [...]

**pozostawia kasację bez rozpoznania, a kosztami sądowymi
postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

U Z A S A D N I E N I E

Pełnomocnik J. P. złożył w dniu 18 lipca 1992 r. do Sądu Rejonowego w B. wniosek o odtworzenie zniszczonych akt b. Sądu Powiatowego w B. w sprawie Kp [...] w celu wniesienia rewizji nadzwyczajnej na korzyść wymienionego J. P..

Sąd Rejonowy w B. postanowieniem z dnia 3 listopada 1992 r. sygn. akt II Ko [...], po przeprowadzeniu dowodu z kserokopii zapisu w repertorium tego Sądu, częściowo odtworzył akta sprawy, a to:

1) sentencję wyroku Sądu Powiatowego w B. z dnia 27 września 1968 r. sygn. akt Kp [...] ustalając, że J. P. skazany został tym wyrokiem na mocy art. 23 § 1 mkk i art. 47 kk na kary dwukrotnie po 4 lata więzienia i utratę praw publicznych i obywatelskich na 4 lata oraz na mocy art. 263 § 1 kk na karę dwa razy po 6 miesięcy więzienia;

2) sentencję wyroku Sądu Wojewódzkiego Ośrodek w P. z dnia 14 stycznia 1969 r. sygn. akt [...] ustalając, że wyrokiem tym zmieniono kwalifikację prawną czynów w pkt. I i II oskarżenia oraz wymiar kary za te czyny w ten sposób, że stanowią przestępstwo z art. 22 mkk i za każdy z nich wymierzono karę po 2 lata więzienia, a nadto z mocy art. 31 kk orzeczono karę łączną w rozmiarze 2 lat 6 miesięcy więzienia, zaś w pozostałej części wyrok sądu pierwszej instancji utrzymani w mocy.

W postanowieniu nie odtworzono opisu czynów przypisanych skazanemu, nie poszerzono bowiem, choćby z urzędu, materiału dowodowego będącego podstawą odtworzenia np. o wyjaśnienie skazanego, zeznania jego ówczesnego obrońcy, względnie innych osób.

Postanowienie uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego.

Od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 3 listopada 1992 r. kasację wniósł na korzyść J. P. Prokurator Generalny, na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 443), Zarzucił w niej rażącą obrazę art. 146 kpk z 1969 r. polegającą na wadliwym odtworzeniu akt w zakresie niewystarczającym obecnie do przeprowadzenia kasacji w tej sprawie; wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia o odtworzeniu akt i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B..

W uzasadnieniu kasacji Prokurator Generalny wskazał, że Sąd Rejonowy nie odtworzył w zaskarżonym postanowieniu opisu czynów przypisanych skazanemu, a bez tego kontrola prawidłowości odtworzonych orzeczeń nie byłaby możliwa w drodze nadzwyczajnego środka odwoławczego.

Na rozprawie kasacyjnej przed Sądem Najwyższym prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o uwzględnienie kasacji, jakkolwiek zastrzegł swe wątpliwości co do dopuszczalności kasacji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje;

Sąd Rejonowy w B. w postanowieniu z dnia 3 listopada 1992 r. prawidłowo i zgodnie z przeprowadzonym dowodem odtworzył sentencje wyroków wydanych w sprawie J. P., nie objął jednak zakresem swego rozstrzygnięcia opisu czynów przypisanych skazanemu odtworzonymi wyrokami i w tym zakresie orzeczenia nie wydał.

Kasacja Prokuratora Generalnego od tego postanowienia, jakkolwiek zarzuca mu obrazę art. 146 kpk z 1969 r. (obecnie art. 161 kpk w podobnym brzmieniu), podnosząc, iż postanowienie nie obejmuje odtworzenia opisu czynów przypisanych skazanemu, w istocie nie jest skierowane przeciwko orzeczeniu zawartemu w zaskarżonym postanowieniu, lecz przeciwko

rozstrzygnięciu, które wydane przez Sąd Rejonowy w B. w rzeczywistości nie zostało.

Zważyć należy, iż art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 443) będący podstawą kasacji Prokuratora Generalnego w niniejszej sprawie (podobnie jak obecnie jest nią art. 521 kpk) uprawnia określone w nim podmioty specjalne do zaskarżenia kasacją każdego prawomocnego orzeczenia **kończącego postępowanie sądowe**. Rzecz w tym jednak, że postanowienia o częściowym odtworzeniu akt sprawy dokonany na podstawie rozdziału 18 kpk z 1969 r. (obecnie rozdziału 18 kpk z 1997 r.) nie można uznać za orzeczenie kończące postępowanie sądowe w tym sensie, że nie kończy ono postępowania w przedmiocie odtworzenia w zakresie o którym dotychczas nie orzeczono.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego rozważano już podobną sytuację, przy okazji rozstrzygnięcia sprawy na gruncie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm.) i wówczas Sąd Najwyższy zlecił właściwemu sądowi, uznając, że są widoki na odtworzenie dalszych materiałów sprawy „w częściach niezbędnych do rozpoznania rewizji nadzwyczajnej”, przeprowadzenie drugiego (dodatkowego) postępowania uregulowanego przepisami rozdziału 18 kpk z 1969 r., które powinno być powtórzone, jeżeli dotychczasowy zakres odtworzenia jest niewystarczający (postanowienie SN z dnia 27.06.1995 r. WRN 59/95, OSNKW 1995, z. 9-10, poz. 72). Tym samym Sąd Najwyższy uznał, iż postanowienie w przedmiocie odtworzenia akt, nie uzyskuje prawomocności materialnej w zakresie, którego dotychczasowe postępowanie nie obejmowało.

Podobne stanowisko wyrażono w literaturze (J.Grajewski, L.K.Paprzycki, Kodeks postępowania karnego z Komentarzem, Sopot 2000, s. 235) stwierdzając, iż „w wypadku ustalenia, że odtworzenie akt jest niemożliwe (...) sąd ustala, że odtworzenie akt jest niemożliwe. Takie orzeczenie nie stwarza powagi rzeczy osądzonej, a więc nic nie stoi na przeszkodzie, by w razie ujawnienia się nowych dowodów, ponownie wszcząć postępowanie w tym przedmiocie i odtworzyć akta w takim zakresie, w jakim będzie to konieczne i możliwe na podstawie nowych dowodów”.

Odnosząc powyższe poglądy, które Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym sprawę podziela do jej realiów, stwierdzić należy, że można zaskarżyć kasacją postanowienie o częściowym odtworzeniu akt sprawy tylko w zakresie, w jakim akta tym postanowieniem odtworzone zostały, albowiem tylko w tym zakresie postanowienie należy uznać za prawomocne orzeczenie kończące, jakkolwiek incydentalne, postępowanie sądowe. Jeśli natomiast – jak w niniejszej sprawie – kasacja domaga się poszerzenia treści zaskarżonego postanowienia o odtworzenie dalszych elementów akt, w tym przypadku o opis czynów przypisanych skazanemu, o czym nie orzeczono, nie można przyjąć, iż w tym zakresie dotyczy prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie sądowe, skoro możliwe jest ponowne dodatkowe postępowanie w przedmiocie odtworzenia akt. W toku tego postępowania, na podstawie przeprowadzonych w nim dowodów, można podjąć próbę odtworzenia akt w dalszym zakresie, w odniesieniu do niniejszej sprawy o opis czynów przypisanych skazanemu.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał kasację Prokuratora Generalnego za niedopuszczalną i stosownie do treści art. 531 § 1 kpk orzekł o pozostawieniu jej bez rozpoznania.

Orzeczenie o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego oparto o treść art. 637 § 1 w zw. z art. 636 § 1 kpk.

Przewodniczący: SSN (Elżbieta Sadzik)

Sędziowie SSN: (Edward Matwijów)

SSN (Marek Sokołowski)